

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-537/13

Birutė Šiba
versus
Arūnas Devėnas

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 93/13/EMÜ — Kohaldamisala — Tarbijalepingud — Advokaadi ja tarbija vahel sõlmitud õigusteenuse osutamise leping

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu otsus (ühexas koda), 15. jaanuar 2015

1. *Tarbijakaitse — Ebaõiglaste tingimused tarbijalepingutes — Direktiiv 93/13 — Kohaldamisala — Advokaadi ja füüsilise isiku vahel sõlmitud õigusteenuse osutamise leping — Hõlmamine*

(Nõukogu direktiiv 93/13, põhjendus 10 ja artikli 2 punktid b ja c)

2. *Tarbijakaitse — Ebaõiglaste tingimused tarbijalepingutes — Direktiiv 93/13 — Eesmärk — Nõrgema poole kaitse — Kohaldamine õigusteenuse osutamise lepingute raames*

(Nõukogu direktiiv 93/13, põhjendus 10)

3. *Tarbijakaitse — Ebaõiglaste tingimused tarbijalepingutes — Direktiiv 93/13 — Kohaldamisala — Lepingu objektiks olevate teenuste era- või avalikes huvides osutamise mõju — Puudumine — Erand — Eraldi kokku lepitud tingimused õigusteenuse osutamise lepingutes*

(Nõukogu direktiiv 93/13, põhjendused 10 ja 14 ning artikli 2 punkt c)

4. *Tarbijakaitse — Ebaõiglaste tingimused tarbijalepingutes — Direktiiv 93/13 — Ebaõiglane tingimus artikli 3 tähenduses — Hindamine siseriikliku kohtu poolt — Kriteeriumid*

(Nõukogu direktiiv 93/13, artikli 4 lõige 1 ja artikkel 5)

1. Direktiivi 93/13 (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) tuleb tõlgendada nii, et seda kohaldatakse sellistele õigusteenuse osutamise tüüplepingutele, mille advokaat on sõlminud füüsilise isikuga, kes toimib eesmärkidel, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus- ega kutsetegevusega.

Nimelt, nagu näeb ette direktiivi 93/13 põhjendus 10, tuleks ühtseid õigusnorme ebaõiglaste tingimuste kohta kohaldada kõigi lepingute suhtes, mis on sõlmitud direktiivi 93/13 artikli 2 punktides b ja c määratletud müüjate või teenuste osutajate ning tarbijate vahel. Seega määratleb direktiiv 93/13 oma kohaldamisalasse kuuluvad lepingud viitega lepingupartnerite omadustele – sellele, kas nad tegutsevad oma kaubandus-, majandus- või kutsetegevuses või mitte. Niisiis on advokaat, kes osutab tasu eest

õigusteenust füüsilisele isikule, kes toimib isiklikel eesmärkidel, müüja või teenuste osutaja direktiivi 93/13 artikli 2 punkti c tähenduses. Sellise teenuse osutamisega seotud leping on järelikult direktiivi korraga hõlmatud.

(vt punktid 20, 21, 24, 35 ja resolutsioon)

2. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 22 ja 23)

3. Direktiiviga 93/13 (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) taotletud tarbijakaitse eesmärki arvestades ei saa see, kas müüja või teenuste osutaja tegutseb avalikes või erahuvides, ega tema täidetav konkreetne ülesanne määrata ära direktiivi kohaldatavust. Direktiivi 93/13 artikli 2 punkt c viitab selles osas kaubandus-, majandus- või kutsetegevusele, olenemata sellest, kas ettevõtte on era- või riigiomanduses, ning nagu näeb ette direktiivi põhjendus 14, kohaldatakse direktiivi ka kaubandus-, äri- või kutsetegevuse suhtes, mis toimub avalikes huvides.

Õigusteenuste puhul, mida advokaat osutab tasu eest, ei ole asjaolu, et advokaadid peavad oma tegevuses pidama kinni nende ja „klientide-tarbijate” vaheliste suhete konfidentsiaalsusest, seega takistus direktiivi 93/13 kohaldamisele õigusteenuse osutamise lepingute standardtingimustele. Nimelt ei sisalda lepingutingimused, mille suhtes ei ole eraldi kokku lepitud, ja eelkõige need, mis on mõeldud üldiseks kasutamiseks, iseenesest advokaatide klientidega seotud isikustatud teavet, mille avaldamine võiks kahjustada advokaadi kutsesaladust. Kindlasti võiks eelkõige sellise lepingutingimuse eraldi väljatöötamine, mis puudutab advokaaditasu üksikasju, vähemalt kaudselt välja tuua advokaadi ja tema kliendi vahelise suhte teatud aspekte, mis peavad jääma saladusse. Siiski lepitaks selles tingimuses eraldi kokku ja seetõttu oleks direktiivi 93/13 kohaldamine sellele välistatud.

(vt punktid 25, 28, 30–32)

4. Direktiivi 93/13 (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) artikli 4 lõike 1 kohaselt koostoimes selle põhjendusega 18 tuleb selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate lepingute ebaõigluse hindamisel võtta arvesse lepingu sõlmimise objektiks oleva teenuse laadi. Selle hindamise peab läbi viima kohtuasja menetlev liikmesriigi kohus, kes peab viitama lepingu sõlmimisel kõigile sellega kaasnevatele asjaoludele.

Seega, mis puudutab õigusteenuse osutamise lepinguid, peab liikmesriigi kohus võtma arvesse nende teenuste erilist laadi, kui ta hindab vastavalt direktiivi 93/13 artikli 5 esimesele lausele, kas lepingutingimused on lihtsad ja arusaadavad, ning kohaldab vastavalt selle artikli teisele lausele tarbijale kõige soodsamat tõlgendust.

(vt punktid 33 ja 34)